

De «SEMSE» kroniek

1980 Zemst
Tijdschrift

2

10de Jaargang
Juni 1994

Heemkundige Kring " DE SEMSE "

opgericht in 1985
identificatienummer 23403/86

zetel: Schranshoeve
Stijn Streuvelslaan 92
1980 Zeest (Epegem)

brieffwisseling: Vredelaan 48
1982 Zeest (Weerde)

Van Eyken Norbert, voorzitter
Floridor Gustaaf, ondervoorzitter
Vanderbeken Colette, pennina.-secretaris
De Smet Gerda, redactie
Kardux Ton, pers
De Boeck Paul, cafetaria
Deboeck Elisa, genealogie-familiekunde
De Blander Walter, publiek
Vandermeire Andre, bestuurslid
Van Relegheem Louis, bestuurslid

Wens je meer informatie over onze werking...
of nog beter wens je lid te worden, neem
dan contact met een van onze bestuursleden
of stort 250 fr op dit nummer.

001-2183660-72

Voorwoord.

De zomermaanden staan voor de deur en de vakantieplannen krijgen konkrete vormen. Kaarten worden bovengehaald en kilometerslange reiswegen worden met kleurstiften aangeduid.

Voor diegenen die wensen thuis te blijven, geen nood. In onze eigen gemeente is meer te zien dan hetgeen wij al kennen. Onlangs werd de kring verzocht een toeristische tekst op te stellen per deelgemeente. Meer **dan** tien bladzijden werden hiermede gevuld. In één van de volgende uitgaven zal deze tekst dan ook afgedrukt worden. Ok, op dit moment bent u **hiermee** niet veel.

Maar de fiets is een buitengewoon vervoermiddel om de wegels van de aanpalende deelgemeente te doorkruisen en alzo landschap en bezienswaardigheden te leren kennen. Indien u hierna tekst en uitleg verschaft krijgt, **valt er dubbel aan te beleven.**

Hopelijk zit het weer deze zomer een aardig stuk mee, zodat er niet enkel van rust kan genoten worden maar dat fiets-en wandeltochten ons dichterbij de omgeving kunnen brengen.
De voorzitter, Norbert VAN EYKEN.

A C T I V I T E I T E N

Zondag 19 juni. Daguitstap.
"De Romaanse kerken".

"In het vroegere bisdom Luik groeide een specifieke stijl die aanleunde bij de Ottoonse architectuur. Maar ook binnen deze "Maaslandse" romaanse stijl ontstonden verschillende schakeringen die het gevolg waren van plaatselijke noden of van de functie van het gebouw. Naast hun artistieke waarde vormen deze romaanse kerken bijgevolg een weerspiegeling van een zoekende middeleeuwse samenleving waar tussen bekvechtende vorsten, kloosters en plaatselijke heren kernen van maatschappelijk leven ontstonden. In die zin gaan we iets meer weten over de Kerkenbouwers van het jaar duizend."

Onder leiding van
"POST FACTUM" kunnen
we iets meer te weten
komen over de kerkebouwers
van het jaar duizend.

Met als gids Patrick Praet
bezoeken we de romaanse
kerken van Jodoigne,
Orp-le-Grand,
Saint-Severin-en-Condroz,
Nijvel...

LAAT DE KLEINEN TOT MIJ KOMEN.
INDIEN GE NIET GELUK WORDT AAN
DEZE KLEINEN, ZULT GE NIET RIJK OER
HEMELEN NIET BINNENTREDEN.

Thematentoonstelling "DEVOTIE" van 9 september tot 2 oktober.

De vooropening van deze tentoonstelling is voorzien op vrijdag 9 september om 20 uur met als gastspreker Dr. Henri Vannoppen, voorzitter van het nationaal Verbond voor Heemkunde.

Een collectie bedevaartvaantjes zal in de cafetaria worden tentoongesteld. In de museumruimte komen de parochieheiligen, de kapelletjes, de broederschappen, de bedevaarten, e.a. aan bod.

Op zaterdag 17 september zal in de schuur van de Schranshoeve een ruildag devotionalia doorgaan.

R U I L D A G

DEVOTIONALIA EN DOODSPRENTJES

In het kader van de tentoonstelling "DEVOTIE" die van 9 september tot 25 september 1994 plaats heeft, is een ruildag voorzien van devotionalia en doodsprentjes.

WAAR: SCHRANSHOEVE Stijn Streuvelsstraat 92 EPPEGEM.

WANNEER: ZATERDAG 17 SEPTEMBER van 9 tot 18 uur.

ORGANISATIE: Heemkundige kring "DE SEMSE".

INFORMATIE: Colette Vanderbeken Vredelaan 48 1982 Zemst
tel. 015-612218

Elisa Deboeck Vredelaan 29 1982 Zemst
tel. 015-615548

STANDHOUDERS: 50 fr per tafel

BEZOEKERS: 30 fr per persoon

Bedevoortvaartjes, prenten, santjes, litanies, noveenboekjes, heiligenlegenden, bedevoortplaatsen (geschiedenis), gebedenboeken, wijwatervaatjes, heiligenbeelden, stolpbeelden, bedevoorttekens, medailles, doodsbriefen, doodsprentjes, enz..

Donderdag 17 november om 20 uur,
"Geschiedenis van de Kartuizerorde.

De draagelijke stilte van het bestaan in...
Voordracht over de geschiedenis van de
kartuizerorde aan de hand van diamateriaal
door Carine De Vos, licenciate geschiedenis.

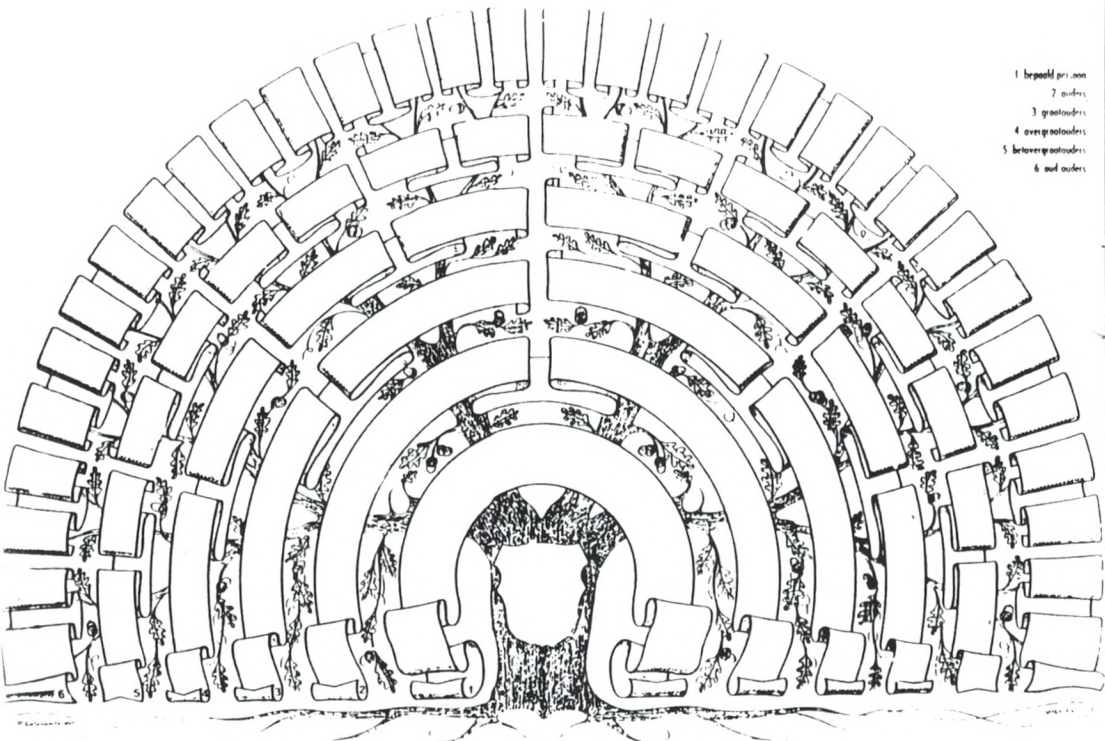
Kerstmis 1994

Vanaf 18 december tot 6 januari '95 kerst-
sfeer in en om de Schranshoeve.
Kerstkribbetocht, datum zal later vermeld
worden.

Alle andere activiteiten van de Semse,
van het Verbond voor Heemkunde en
de Gouw Vlaams Brabant zullen
aangekondigd worden.

Tentoonstellingen -1994-

Periodes	Cafeteria(1)	Cafeteria+Museum(2)
juni 3/6 tot 26/6 (2)	M-L Van Steenwinkel, Weerde R. Van 't Veld, Weerde	
juli 1/7 tot 31/7 (2)	Florke Broos, Willebroek	
augustus 5/8 tot 28/8 (2)	Rosa Schits, Hofstade Arrie Lenaerts, Elewijt Kring 't Steen	
september 9/9 tot 2/10 (2)	Heemkring "De Semse" Thema "DEVOTIE"	
oktober 7/10 tot 30/10 (1)	Giselle Vermoesen, Epegem	
oktober 15/10 tot 30/10 (1)	Vlaamse minister Johan Sauwens Monumenten en Landschappen Thema "KANAAL PATRIMONIUM"	
november 4/11 tot 27/11 (2)	Frans Lauwers, Vilvoorde Mevr. Vandencruys, Weerde	
december 2/12 tot 1/1/95 (2)	Het Ateljee, Rumst Patty Wouters (ceramiek) Jeannine Van Durme (grafiek) Hilde Baete (zijde)	

Aan de cursus "Genealogie voor beginners" namen 32 cursisten deel en er zijn reeds 7 kandidaat-genealogen ingeschreven voor de volgende lessenreeks die doorgaat in het najaar, namelijk op 8-15-22-29 november en 13 december '94.

Een samenvatting van de cursus.

Door de eerste lesgever werd het begrip genealogie uitgelegd.

Er werd gesproken over naamkunde waarna de naamverklaring van de cursisten werd opgezocht in het boek van Dr. Frans De Brabander. Door de lesgevers werd de nadruk gelegd op het belang van de bewaring van familiedocumenten, alhoewel de mondelinge overlevering niet alleen nuttig kan zijn maar ook dient genoteerd te worden. Er werd

geleerd hoe men aan opbouw en ordening van het archief kan doen, hoe men de genealogische symbolen en afkortingen gebruikt en hoe men kan werken met de verschillende dokumenten die door de V.V.F. worden vooropgesteld.

De verschillende genealogische verenigingen werden opgesomd, de toegang tot en de toestand van het archiefwezen werd uit de doeken gedaan. De archiefwetgeving werd besproken.

De registers van de burgerlijke stand mogen ingezien worden tot 1880, het zijn schriftstukken waarin o.m. de geboorte, het huwelijk en het overlijden van een persoon worden vastgelegd.

Alle tien jaar werden er bevolkingsregisters opgemaakt, ze zijn dan ook heel belangrijk om de gezinsreconstructie terug te vinden. De volkstellingen zijn bronnen uit de 19de en 20ste eeuw die de genealoog op het juiste spoor van zijn naamgenoten kan brengen.

De ouderdom van de parochieregisters zijn zeer verschillend en de taal is meestal in het latijn. In de riiksarchieven zijn de parochieregisters gemicrofilmd en dienen op een leestoestel worden geraadpleegd. Voor het oud regime kunnen ook andere bronnen worden geraadpleegd o.a. de kerkelijke instellingen: het bisdom, de kapittels, abdijen en kloosters, begijnhoven, hospitalen, leprozerieën en weeshuizen. Voor de publiekrechtelijke: de charters van de graven van Vlaanderen, het Parlement en de Grote Raad van Mechelen. Documenten over het beheer van weesgoederen. De schepenakten,

de lenen en heerlijkheden, de processtukken en andere...

Na al deze raadplegingen kan deze vergaarde informatie verwerkt worden. De resultaten van het onderzoek kunnen in klasseurs bewaard of in de PC, de Personal computer, ingebracht worden.

Er bestaan verschillende genealogische programma's, waaronder het engelstalig Roots-programma en de drie nederlandstalige: Gens-Data (erg populair in Nederland), Haza-Data en Pro-Gen.

Indien u ook moest geïnteresseerd zijn neem dan zo vlug mogelijk contact met Elisa Deboeck,
Tel. 015/61.55.48.

De deelnemingsvoorwaarden :

600 fr voor de ganse cursus met inbegrip van de cursusmap, echtparen betalen 1000 fr.

De deelnameprijs dient op voorhand gestort worden op rekeningnummer 001.2183660-72 van heemkring "De Semse".

E. RAES

Hekserij en Exorcisme

STICHTING MENS EN KULTUUR
GENT

PETER VANDER HEYDEN, DE BROUWER UIT ZEMST DIE VEEARTS-EXORCIST WERD EN TE BERG GING WONEN

Bij Philips Vander Heyden, koster te Zemst en zijn echtgenote Dingna Beloen werd rond 1552 een zoon geboren. De familie leefde in de turbulente tijd van de Godsdienstoorlog, waardoor de jonge Peter opgroeide tussen wapengekletter en de daaruit voortvloeiende miserie. Hij was nauwelijks 14 jaar toen opstandige bosgeuzen de streek onveilig maakten en in Mechelen de kerken binnenbraken om alles te vernielen. De oorlog breidde zich uit en in 1572 liet Alva gedurende drie dagen de Dijlestad leegplunderen. Daarna bleven onbetaalde soldaten haveloos en hongerig nog lang het platteland afschuimen, waarbij doodslag en brandstichting schering en inslag waren. De landbouwbevolking was voor het merendeel gevlucht voor het geweld en het land werd nog nauwelijks of helemaal niet meer bewerkt.

De koster van Zemst heeft deze periode niet overleefd. Zijn weduwe, Digna Beloen, woonde in bij haar zoon Peter, een brouwer, die inmiddels gehuwd was.

In het jaar 1585 was het graan zo duur en onbetaalbaar geworden, dat Digna Beloen het niet meer zag zitten en met Sinksen van datzelfde jaar, al bedelend met één van de kinderen van haar zoon, naar Keulen trok om niet van honger om te komen. Peter Vander Heyden bleef te Zemst. Rond augustus was de weduwe terug thuis en vernam er dat haar zoon veertien dagen tevoren dienst genomen had in het leger van Zijne Majesteit; ongetwijfeld was dat voor hem de enige oplossing om te ontkomen aan de grauwe miserie. Aan een persoon uit Elewijt had hij gevraagd om zijn moeder bij haar thuiskomst na te sturen. Over zijn echtgenote, of eventuele andere kinderen, wordt niet gesproken; waren ze misschien mee opgetrokken, zoals dat indertijd meer gebeurde, of was de rest van de familie gestorven?

De onvermoeibare weduwe, die toen toch al 68 jaar oud was, ging op weg en vond haar zoon ingekwartierd te Zuetvelt bij een zekere Peter De Rycke, die op ongeveer een half uur van de dorpskerk woonde, op de weg naar Brugge. Daar bleef ze ongeveer drie maanden bij hem, tot hij moest vertrekken naar Roosendaal en daarna naar Eerdenborch. In dit dorp (toen Vlaanderen genoemd-nu het Nederlandse Aardenburch) werd hij als ruiter, onder kapitein Cloisy, ingekwartierd bij Roelant Pepens en diens zoon. De oude man was, wat men nu zou noemen, een veearts. Toen waren het gewoonlijk hoefsmeden die zich bezig hielden met het verzorgen van zieke dieren, maar Roelant had er volledig zijn beroep van gemaakt. Deze meester, zoals hij genoemd werd, was echter stijf van het flesijn en kon hierdoor niet altijd gaan naar waar hij geroepen werd; daarom was hij wel bereid om zijn militaire kostganger te onderrichten

in zijn kunst.

Peter Vander Heyden bleef twee jaar bij zijn leermeester; omdat deze het eerste jaar geen profijt van hem had, betaalde de Zemstenaar zijn leermeester 6 gulden om het beroep aan te leren. Buiten diens medeweten kreeg de leerling soms wat drinkgeld van de klanten. Het tweede jaar kreeg Peter 1/4 van de winst en de kost. Inmiddels verwierf Peter Vander Heyden in zijn legereenheid een grote vermaardheid als paardendokter.

De meester gebruikte in Eerdenborch kruiden en dranken voor het genezen van dieren, maar volgens zijn leerling kende Roelant Pepens ook de geheime kunst om paarden te genezen van de worm door ze briefjes om de hals te hangen. Deze geheime wetenschap wou hij hem niet aanleren en nooit heeft Peter Vander Heyden de "cyferen ofte karakteren" gezien (dit zijn de kabbalistische tekens of teksten die op de briefjes of op andere plaatsen geschreven werden). Nadat Roelant Pepens gestorven was, wou diens zoon hem deze kunst wel leren, maar hij vroeg daarvoor "een poot wyns van 50 gulden", een som die Peter niet kon opbrengen. Later is dezelfde zoon, die in de compagnie van Happecourt diende, bij een schermutseling gesneuveld.

Peter Vander Heyden kwam dus terug naar huis zonder de kennis van deze kwakzalverij aangeleerd te hebben en hij ging te Berg, bij Kampenhout wonen. Daar begon hij, evenals zijn leermeester, een eigen praktijk. Zijn faam verspreidde zich vlug over de ganse streek, tot in Mechelen toe.

Ongetwijfeld was hij voor zijn tijd een goede heelmeester, maar geleidelijk aan begaf hij zich echter op het gevaarlijke pad van het bovennatuurlijke. In combinatie met zijn zalfjes en drankjes gebruikte hij wijwater, gewijde kaarsen, gewijde palm enz... Hij beweerde deze zaken nooit geleerd te hebben, maar ze te gebruiken opdat de Heer zijn gratie aan hem zou verlenen en zijn remedies zo meer kracht zouden hebben.

Een stap verder op de ingeslagen wag was het gebruik van "karakterbrieven" tegen ziekten; we kennen er twee voor paarden, waarvan de tekst door Peter Vander Heyden verstrekt werd bij het verhoor door de schout van Mechelen. Naar zijn eigen zeggen had hij ze gekregen van een edelman, wiens paard hij genezen had van de worm en dat rond 1588 te Brussel stond in "Het Vierhelmspeert". De waard die de kelder van het hof hield had het geschreven op een half blad papier en de edelman schreef het nogmaals over op de andere helft, waarna het blad in twee gesneden werd. Peter had van de edelman, waarvan hij de naam niet kende, de ene helft gekregen.

De eerste tekst was tegen de "wolf", de tweede tegen de "vyver". Deze ziekten kunnen we niet nader toelichten, mogelijk was er een verband met wat men in paardenmiddens "het bevangen

zijn" noemt, een aandoening waardoor deze dieren moeilijk of nog nauwelijks kunnen bewegen.

Het biljet tegen de wolf moest gelezen worden telkens als de dieren naar de weide gingen, daarbij moesten nog 9 Onze Vaders en 9 Weesgegroeten gebeden worden:

In chamo, chamo, chamo, ik beveele beveelt Godt ende alle Godts lieve heyligen dry chooren der engelen ende al dat aenjaet hemel en eerde in chamo, chamo, chamo.

Het biljet tegen de vyver luidde als volgt:

Gelyck dat peert dat sieck is soe dunckt my dat dat peert den vyver heeft alsoe wel als Godt oock dunckt dat waerachtich is alsoe wel als Godt die doot voor ons gestorven is alsoe wel cristus aen de galge des cruys gestorven is alsoe waerachtich als Godt gedoopt is voor ons alsoe waerachtich geloove ick dat dat peert van desen vyver genesen is alsoe my sieck all de peerden sieck syn alle dagen soe suldy dat peert drymael omkeeren bevelent den Vader den Soone de Heilien Geest (9)

Zeer spoedig geraakte Peter Vander Heyden verder verstrikt in zijn dwaling en belandde ten slotte op het verboden terrein van het exorcisme. Ook hier gebruikte hij "karakters" of andere kabbalistische tekens, geschreven op briefjes en op andere plaatsen, om dieren te onttoveren en ze zo, naar hij meende, te verlossen van hun ziekte. Hierbij was het terugvinden van door heksen verborgen haar van groot belang voor de exorcist, want dat haar was immers de substantie waar het kwaad in zat en het was de oorzaak van de ziekte van dieren op het neerhof, waar het verstopt was.

Exorceren was voor leken verboden en werd op één lijn geplaatst met hekserij; de beoefenaars van hekserij en exorcisme gingen immers om met de duivel en ze stelden zich bloot aan vervolging. Zo verging het ook Peter Vander Heyden, die in het begin van 1592 aangehouden werd door de Mechelse schout. Het verslag van de ondervraging werd waarschijnlijk twee eeuwen geleden ergens zeer nauwkeurig gekopieerd en zo kwamen wij meer te weten over zijn daden.

Peter Vander Heyden had zeker veel meer op zijn aktief dan de hierna vermelde feiten; het waren echter slechts deze enkele gevallen waarover de schout van Mechelen was ingelicht en waarvoor Vander Heyden werd opgepakt.

Jordaen Verstappen was ergens - op een voor ons onbekende plaats - waard "In de Roos" en was gehuwd met Mayken (bij haar ondervraging wordt ze ook Verstappen genoemd). Te oordelen naar hun verhaal woonde het echtpaar in de omgeving van de

genezer.

Eèn van hun varkens was zo erg ziek, dat Peter Vander Heyden er werd bijgehaald. Deze gaf het zwijn een drankje, gemaakt van wijn en specerijen, waarna hij het dier opsloot bij de andere varkens. Vervolgens mengde hij hetzelfde medicijn in drie hoopjes eten, die in het hok werden gelegd.

De eigenaar vroeg of het toch niet beter was het varken te doden, maar de genezer van Berg antwoordde dat, als het dier de drank twee uur kon binnenhouden, het gekuist was van alle vuiligheid, waarna het mocht geslacht en gegeten worden.

Voor alle zekerheid zou hij naar huis gaan en er zijn boeken raadplegen om na te gaan of men het dier mocht slachten of moest laten leven. Thuisgekomen stuurde de meester een jongen met de opdracht het zwijn dadelijk te slachten, maar het dier was reeds kort na zijn vertrek gestorven.

Alhoewel Peter Vander Heyden beweerde dat het vlees van het gestorven zwijn even goed was als dat van de andere 25 varkens op het hof, betrouwde de waard het toch maar niet en gaf het kadaver aan de genezer, die het nog dezelfde avond met een wagen kwam ophalen. Peter Vander Heyden weigerde toen ook zijn salaris en in het wegrijden bezwoer hij de waard dat dit alles het werk was van mensen die hem kwaad wilden doen en dat er veel haar op het hof verborgen lag, waardoor alle varkens zouden sterven; "morgen kom ik terug om U te helpen", riep hij ten afscheid.

De volgende dag vroeg Peter een boor, maakte een gat in de deurpost van de stal en stak er een briefje in met een "karakter" op. Jordaen Verstappen moest het gat stoppen met een tap en potaarde. "Als degene komt die het U gedaan heeft, zal ze met haar arm dadelijk op de deurpost slaan", verkondigde de exorcist. Peter Vander Heyden vroeg toen aan de waard of hij ze dadelijk moest doen komen, waarop Jordaen "ja" antwoordde. "Ge moet een knuppel klaar zetten en als ze komt moet ge er vrij op slaan", beval hij. Vervolgens haalde de meester een fluitje te voorschijn en floot twee maal. "Als ik de derde maal fluit, zal ze komen, maar ik kan niet verzekeren dat er niemand hinder van zal ondervinden" zegde hij. De bang geworden Jordaen antwoordde daarop: "als er duvelderij of rabouwerij mee gemoeid is, wil ik er niets van weten".

Daarna begon Peter Vander Heyden "karakters" te schrijven op de deur van het varkenskot en op de muur van het bakhuis, bezegende alles met wijwater, gewijde kaarsen en met een ajuin, waarin hij beet.

Na nog wat gekke handelingen verschoof hij een grote blok, graaide in de modder die er onder lag en haalde een blauw papiertje te voorschijn waar haar ingerold was. "Zie d'het !!!", riep hij triomfantelijk en toen was zozegegd alle gevaar

geweken.

Later trachtte hij zich voor de schout van Mechelen te verdedigen door te zeggen dat het briefje in de deurpost een gebruikt papiertje was en een beetje was van een gewijde kaars bevatte, dat de kabbalistische tekens op het bakhuis en de staldeur recepten van medicijnen waren en dat hij gefloten had op zijn hond. Ten slotte ontkende hij de gevaarlijkste punten of beweerde dat hij dronken was. Voor overige feiten volgde hij voor zijn verdediging hetzelfde patroon.

Op zekere dag werd Peter Vander Heyden ontboden bij mijnheer Charles de Grave, heer van Fresyn, zijn vroegere legeroverste. Met een knecht werd hij naar Richenchert (nu Rixensart) gezonden, waar de adellijke heer een huis bezat. Daar bevonden zich twee zieke koeien die hij moest genezen. Peter bemeesterde ze met wijwater, gewijde palm en andere diverse natuurlijke specerijen.

Uit het verhoor te Mechelen kan niet met zekerheid worden afgeleid of de genezer van Berg de beschuldigingen van toverij op de koeien geuit heeft, of dat het de plaatselijke heer en opdrachtgever was die deze mening toegedaan was; feit is dat deze laatste door zijn officieren vijf of zes verdachte vrouwen liet opsluiten. Peter Vander Heyden en de knecht bezochten deze vrouwen en probeerden ze te bewegen de koeien te onttoveren. De knecht zou toen door hun toverij zitten schudden en beven hebben. Peter Vander Heyden gaf hem een teug bier waarin notemuskaat en andere specerijen waren gemengd, wat later min of meer werd uitgelegd als een onttovering. Nochtans had hij reeds twee dagen tevoren hetzelfde medicijn aan de knecht gegeven. Zeer waarschijnlijk had de man epilepsie of een andere ziekte en werden de opgesloten vrouwen ook hiervoor de zondebok.

De schout van Mechelen ging niet verder in op deze historie, zodat we het verder verloop ervan niet kennen.

Peter Vander Heyden scheen zeer bedrijvig te zijn in het Mechelse, want blijkbaar kwam hij regelmatig naar de stad. Hij logeerde dan in de herberg "IN HET WILT VERCKEN", gelegen in den Ouden Bruel, en uitgebaat door Merten Van Den Broeck.

In een herberg werden, al dan niet onder invloed van de drank, straffe verhalen verteld. Nu, vier eeuwen later, is daar trouwens nog steeds geen verandering in gekomen.

Melchior Charles en Anthoon De Bruyn waren twee jonge mannen van respectievelijk 22 en 23 jaar oud en klanten van "Het Vercken". Ze vertoefden daar eens in het gezelschap van de genezer van Berg. Anthoon De Bruyn vertelde dat hij een methode kende om met kruiden een paard te genezen van de vyver; "die kunst ken ik ook" antwoordde Peter Vander Heyden

"en wat meer is, ik zal een paard genezen met woorden te spreken". Nog verder overdrijvend beweerde hij zelfs: "als een paard hier in Mechelen is en ik in Brussel of een andere stad, zal ik zonder in Mechelen te komen met enige woorden te zeggen, het paard aflezen". Ook deze woorden werden hem later ten laste gelegd als zijnde toverij.

Thomas Verhaegen woonde in den Ouden Bruel, tegenover "Het Wilt Vercken". Merten Vanden Broeck, de waard van de herberg, had horen zeggen dat de genezer van Berg de beesten van zijn overbuur genas door een nagel te gebruiken, die hij in een ketel kookte tot alle water verdampt was. Bovendien vertelde hij nog dat er tijdens het koken een groot gerucht in het huis was en dat hij zelfs had gezien dat een paard met grote kracht de muur opliep.

Vanzelfsprekend werd Thomas Verhaegen over deze feiten aan de tand gevoeld door de schout. Hij bevestigde de feiten en verklaarde nog dat Peter Vander Heyden ongeveer onderhalf jaar geleden beweerde dat zijn paard betoverd was en dat hij het zou genezen. Door het koken van een nagel zou hij kunnen zien en weten wie hem dat aangedaan had. Het gerucht, waarvan sprake, werd veroorzaakt door het feit dat er brand in de schou was gekomen.

Cornelis Lemmens (ook Lamans geschreven), meyer te Bonheiden, was 40 jaar oud toen hij op 23 april 1592, ten verzoeke van Anneken ..?.., de echtgenote van Peter Vander Heyden, voor notaris Mattheus De Nyelis, wonende in de Begijnestraat te Mechelen, de volgende verklaring aflegde:

Hij was met een wagen, getrokken door twee paarden, naar Mechelen gereden toen plots op de Pasbrug één van de paarden met één been door het (houten) brugdek trapte, waardoor het gekwetst geraakte. Hij bracht het gewonde dier naar Franchoy's Lefebure, een smid die op de veemarkt te Mechelen woonde en liet het daar gedurende veertien dagen ter verzorging staan. Het paard ging echter fel achteruit en kon praktisch niet meer staan. De meyer van Bonheiden had ook van Peter Vander Heyden als genezer van dieren gehoord en hij bracht zijn paard naar "Het Vercken", waar het één nacht heeft gestaan. Peter Vander Heyden had het dier een drankje gegeven en daarna het zieke been gedurende één maand met zalf ingestreken. Om de twee of drie dagen bracht de eigenaar de merrie van Bonheiden naar Mechelen en na vijf of zes weken was het dier genezen. Het salaris van de meester bedroeg twee veertelen koren. De Bonheidense meyer bevestigde ten stelligste dat het paard enkel met natuurlijke middelen was behandeld geweest. Nochtans deden er geruchten de ronde dat Peter Vander Heyden tegen hem zou gezegd hebben dat zijn paard betoverd was en

dat het paard dat nog thuis stond, eveneens betoverd was. Vander Heyden beweerde dat dit paard sedert het vertrek van de meyer uit Bonheiden niet meer gegeten had, maar dat hij daar wel raad op wist; bij de thuiskomst van de Bonheidense officier zou het paard terug eten. De betovering zou, volgens de exorcist, gedaan zijn door iemand uit Bonheiden. Vervolgens zou hij aan Cornelis Lemmens twee "karakterbrieven" - waarvan de tekst ons reeds bekend is - gegeven hebben, één tegen de wolf en één tegen de vyver.

Alhoewel de meyer deze geruchten ontkende, bekende Peter Vander Heyden zelf deze twee biljetten gegeven te hebben. De beschuldigde beweerde dat ze geschreven waren in "Het Vercken" door een man van Bonheiden, die hij zelf niet kende, maar wiens naam de meyer wel zou noemen.

Vergeeten we hierbij echter niet dat de verklaring van de meyer afgelegd werd op verzoek van de echtgenote van de beklaagde. Cornelis Lemmens heeft ongetwijfeld bepaalde zaken verzwegen om de beschuldigingen tegen de genezer van Berg niet te verzwaren.

De meyer van Bonheiden moet wel een bijzondere interesse gehad hebben voor exorcisme, vermits het dezelfde persoon is die voorkomt in de geschiedenis van Margaretha Cornelis.

De molenaar van de Pasmolen aan de Pasbrug te Mechelen was op zijn molen verongelukt; zijn weduwe woonde rond 1590 op den "Eenbempt" (nu Heembeemd) binnen Mechelen. Ze had een koe, waarvan ze met de melk geen boter kon krijgen. Ze vroeg raad aan Peter Vander Heyden, die ter plaatse kwam en haar vertelde dat haar koe betoverd was. Zoals gewoonlijk schreef hij weer "karakters" op de wand van de stal. Tevens verkondigde hij dat het de ziel van de verongelukte molenaar was, die iets wilde omdat hij gestorven was zonder te bichten of de laatste sacramenten te krijgen.

Volgens een latere verklaring van Peter Vander Heyden zou de weduwe er zich over beklaagd hebben dat ze haar man zou willen terug hebben, al zou ze daarvoor barrevoets moeten gaan in 't zelfde hemd waarin hij gestorven was en hetgeen ze aan had. Zeer verwonderd zou Peter daarop gezegd hebben: "Jezus vrouwe hebdt gy themde van Uwen man aen daer hy in gestorven es, schaemdy U nyet, het zoude my allen myn leven voerstaen, dat tmyn waere ick zoudet liever verbranden dan 't zelve dragen". Volgens de verklaring van de weduwe waren het haar kinderen die het hemd droegen en had Peter gezegd: "doe het uit of de wraak Gods zal op U komen". Hoe dan ook het hemd moest proper gewassen en daarna verbrand worden, eerder kon Peter haar niet helpen.

De weduwe moest ook al de melk van de koe tot de laatste druppel uit huis doen en de melk mocht in geen geval verder

gebruikt worden. Zelfs de stenen, waarop de melk gestaan had, moest worden afgewassen.

Daarna zijn er ongetwijfeld nog andere moeilijkheden gerezen, vermits Peter Vander Heyden het gewassen hemd weigerde aan te nemen toen het hem werd aangeboden. De weduwe beweerde ook dat ze bij hem op de kamer was geweest in "Het Vercken", waar hij haar zodanig had betoverd dat ze handen noch voeten kon bewegen en waarna hij haar tegen haar wil geweld had aangedaan. Peter Vander Heyden had toen ook nog gedreigd haar zo arm te maken als een luis.

Dit waren zeer zware beschuldigingen. De schout leidde hieruit af dat het ging om het aanwenden van toverij met het doel een misdrijf te plegen.

Waarschijnlijk was dit één van de hoofdredenen van de aanhouding van Peter Vander Heyden te Mechelen. Anneken ..?.., de echtgenote van Peter Vander Heyden, heeft toen het onmogelijke gedaan en ze probeerde gunstige getuigenissen te verzamelen om haar man te redden; de getuigegis van de meyer van Bonheiden was er één van, maar ook Jan Vander Hoeve, pastoor van Berg, werd door haar aangezocht. Deze verklaarde op 27 maart 1592 dat de beschuldigde een goed christen was. De meyer van Zemst en Weerde schreef dat de beklagde een eerlijk man was. Charles de Grave, zijn vroegere regiments-overste, die te Brussel woonde en die we reeds hebben leren kennen in verband met de opgesloten vrouwen te Rixensart, sprong, op aandringen van Anneken, ook voor hem in de bres en schreef op 9 april 1592 dat de beklagde "soldat d'honneur" was geweest met een stevige reputatie als paardenheelmeester. Anneken bezocht ook enkele klanten van "Het Vercken", het waren Jan De Greve, molenaar op de Nieuwen Dijk, Merten Vanden Broeck, waard van de herberg, alsook Peter Van Den Bosch en zo komen we te weten dat de molenaarsweduwe, nadat ze de meester van Berg gesproken had over haar koe, waarschijnlijk niet op zijn kamer is geweest, maar gedronken heeft met de jonggezel Hans Verept en de weduwnaar Pier Bastiaens. Alle toen aanwezige klanten verklaarden dat de weduwe "overschonken" was. Willem Kerremans herinnerde zich zelfs nog de liedjes die ze samen met Thomas Verhaegen gezongen had; het waren "Kyrieleyson" en "Vlayen broot den hont lach in de biesen doot".

Of de tussenkomst van Anneken geholpen heeft, is ons onbekend, daar het vonnis ontbreekt. We beschikken slechts over de gegevens van de ondervraging, van de verdediging, die trouwens zeer zwak was en over de besluiten van de schout als aanlegger. Deze waren zeer nadelig voor de beklagde, want er werd ondermeer aangevoerd dat het vlug terugvinden van het haar geen natuurlijke oorzaak had en dat hij daarvoor omging met de duivel. Al de overige zaken met kaarsen, palm, wijwater

enz..., waren volgens hem maar schijn om de mensen te bedriegen. Hij vroeg dan ook voor de beklagde de doodstraf door levende verbranding of door het zwaard. Daarbij schreef hij nog dat diens goederen dan zouden gekonfiskeerd worden en toekomen aan Zijne Majesteit.

Vervolgens werd Peter Vander Heyden gefolterd. Men hoopte dat hij op de pijnbank bekentenissen zou afleggen over omgang met de duivel, maar ondanks de hevige pijnen bleef hij bij zijn verklaringen. Hij wist immers dat, indien hij zou toegeven, zijn lot bezegeld was. Zijn sterk karakter heeft hem waarschijnlijk het leven gered (9).

De volkstelling te Zemst, gehouden in 1755. (M. Alcide)

Deze telling nam een aanvang op 8 januari en was beëindigd op 15 januari 1755. De bewerking ervan is deels in de oorspronkelijke taal en deels in hedendaags Nederlands gedaan.

Lijste en denombrement van alle inwoonders, soo mans, vrouwen, dogters, jongens, als kinderen ende domestiquen bevonden binnen de prochie ende heerlijkheijdt van Sempse gemaect bij die Meijer ende schepenen der selve prochie ingevolge haere Majestijts placcaerte van den 25 xber 1754 hun wegens den heere hoofdmeijer...

Eerst Louis SAEFFOET cossaert, zijn vrouw, een kind van 9 jaar

Frans Van BOXOM cossaert, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar

Peeter VAN ROIJ cossaert, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar

Frans CANTINEAU, herbergier, zijn vrouw, een kind van 16 jaar, een kind van 14 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 6 weken, Antoon

MAGNUS jongman ontfanger van barreel is ald^r gelogeert

Jacobus DE WIT cossaert, zijn vrouw, een kind van 1 jaar

Louis ORCKMANS cossaert, zijn vrouw, een kind van 11 jaar

Jan De CRAEN collecteur des heeren staeten & herbergier, zijn vrouw, haar moeder, 2 zoon, een kind van 4 jaar, de meid

Jan HAESSENDONCK pagterken, een kind van, zijn vrouw, een kind van 12 jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar

Geert LEPAGIE smit, zijn vrouw, een kind van 12 jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar, een kind van 2 jaar

Richard ERVÉ schoonmaecker, zijn vrouw

Joos VAN STEENWINCKEL cossaert, zijn vrouw, een kind van 15 jaar, een kind van 10 jaar, eenen sone gebreckelijck

De wed. Carel VAN ASBROECK, eenen sone cossaert, de meid

Antoon JANSSENS brouwer & herbergier, zijn vrouw, zoon, een kind van 6 jaar, de meid

Jan VAN ASBROECK kerreman, zijn vrouw, de knecht, de meid 15 jaar

Matthijs VAN THILT cossaert, zijn vrouw, een kind van 12 jaar, een kind van 8 jaar

Gillis TROOSKENS kerreman, zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar

Guilliam PRICKAEN cossaert, zijn vrouw, een kind van 4 jaar, een kind van 4 maenden

Philips THIELEMANS cossaert, zijn vrouw, een kind van 1½ jaar

De wed. Niclaes VAN HUMBEECK, zoon cossaert, de dochter Anthoon HELLEMANS cossaert, zijn vrouw

J.B. VAN HAECHE brouwer & pachter, zijn vrouw, een kind van 1 jaar, 6 domestieken eenen jonge 13 jaar

Hend: CLUCKERS wed^r: cleerm^r., een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 1 jaar

De kinderen Laureijs MOENS, zoon cossaert, de dochter, een jongen 10 jaar

Guill: VAN STEENWINCKEL cossaert, zijn vrouw, een kind van 14 jaar, een kind van 9 jaar

Isaac Van: MEULEN, kerreman, zijn vrouw, een kind van 12 jaar, een kind van 6 jaar een kind van 3 jaar een kind van 7 maanden

Sr STEENMIJER m^f: chirurgijn, domestiek

Josephus ROECKENS timmerman, zijn vrouw, zoon, een kind van 3 jaar

De wed^e VAN ZELE spinnes

Rombaut VAN KERCKHOVEN wever, zijn vrouw, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar

Laureijs DE VOS backer & winkelier, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 1½ jaar

Cornelis WAUTERS, cossaert, zijn vrouw, een kind van 13 jaar

De wed^e DE NIES cossaert, 2 zoon, 3 kinderen, een kind van 14 jaar, een kind van 12 jaar, een kind van 10 jaar

Philips VAN KELST wever, zijn vrouw, een kind van 1 jaar

Joseph BRION brandewijnstoker & winkelier, zijn vrouw, een kind van 11 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar, de meid

Frans VERCAMMEN schoenm^f., zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 1 jaar

Jan VAN GIJSSEL cossaert, zijn vrouw, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar, de meid

Peeter LAUWERS herber[g]sken, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 1 jaar

Carel TIMMERMANS schoenmaecker

Jan DE NEF wever, zijn vrouw, een kind van 5 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar een kind van 6 maanden

Niclaes EECKELEIRS cossaert, zijn vrouw, een kind van 1½ jaar

De wed^e BRION pagtersse, 1 zoon, 1 de dochter, 3 domestiquen

J.B. WALCKIERS cuijper, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar
 Jan DE SWERT cossaert, zijn vrouw, een kind van 9 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 5 jaar
 Jan VERHOEVEN cossaert, zijn vrouw, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar, een kind van 2 maanden
 De wed^e JULIENS cossaert, 2 zonen
 Philips VAN WINGHE herbergier, zijn vrouw, 2 dochters, 1 zoon, een kind van 6 jaar
 Engel MOENS cossaert, zijn vrouw, 1 zoon, 1 de dochter, een kind van 13 jaar, een kind van 9 jaar
 De wed^e Matthijs LAUWERS, 1 zoon cossaert
 Peeter LE PAGIE cossaert, zijn broer, een kind van 4 jaar
 Engel LAUWERS cossaert, zijn vrouw, een kind van 4 maanden
 Elisabeth PAUWELS spinnes
 J:B: VERHAEREN pagter, zijn vrouw, 1 zoon, 2 dochters, een kind van 5 jaar, 2 domestiquen
 Martinus DE BACKER huerd[er(?)] weduwnaer 1 dochter, 1 zoon, een kind van 12 jaar, een kind van 2 jaar
 Guilliam DE KEIJSER brouwer & herbergier met pagterije, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, 2 domestiquen
 Hendrik LE PAGIE rijmaeker, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, 2 domestiquen
 Peeter VERSTRAETEN herbergier, zijn vrouw, haere moeder, een kind van 9 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar
 Jan ENGELS pagterken, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 2 jaar, 2 domestiquen

Frans VAN MEIRS cossaert, zijn vrouw, een kind van 3 maenden

Pr VAN HUMBEECK cossaert, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 11 jaar

Peeter USEWEELS cossaert, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 1 jaar

Frans PAUWELS cossaert, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar, 1 meijnsken 14 jaar gebreckel[ijck]

Jan CORDEMANS cossaert, zijn vrouw

De wed^e Gillis MOENS spinnes, 1 de dochter, een kind van 13 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 5 jaar

Peeter VAN MESSEM pagter, zijn vrouw, 3 zoon, 1 de dochter, een kind van 15 jaar, een kind van 13 jaar

Anthoon VAN STEENWINCKEL cossaert, zijn vrouw, een kind van 12 jaar, een kind van 9 jaar een kind van 4 jaar

Cornelis VAN VAECK cossaert, zijn vrouw, 1 zoon, een kind van 12 jaar

Hend. MEIJSMANS pagter, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 9 jaar, een kind van 1 jaar 3 domestieken

Jan LAUWERS cossaert, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, in de camer: Cath. VERTOMMEN dogter spinnes

Jan SPRUIJT co jaar, zijn vrouw, een kind van 1½

Guilliam BLOMMAERTS cossaert, zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 2 jaar, een kind van 2 maenden

Peeter MEIJSMANS schepene & pagter, zijn vrouw, 1 zoon, 3 domestieken

Jan SPRUIJT cossaert & herbergirken, sijne suster

De wed^e Guilliam VAN STEENWINCKEL, een kind van 13 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 3 jaar

Gaspar TIMMERMANS cossaert, zijn vrouw, zoon, de dochter met een kind van 6 maanden

De wed^e Philips HERMANS, zoon cossaert, de dochter Adriaen VAN LINT cossaert, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar
Jacobus CEUPPENS kerreman, zijn vrouw, een kind van 12 jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar, een kind van 4 jaar

Jan LAUWERS cossaert, zijn vrouw, zoon, een kind van 5 jaar
Jan VAN BLOMMEN cossaert, zijn vrouw

Anthoon VAN BOXOM cossaert, zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 maand

Peeter LAUWERS cossaert, zijn vrouw, een kind van 11 jaar, een kind van 9 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 jaar

Jan SELLESLAGH pagter, zijn vrouw, zoon, de dochter, een kind van 13 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 8 jaar, 2 domestieken

Jan WILLEMS cossaert, zijn vrouw, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar

Frans MOERENHOUT cossaert, zijn vrouw, zoon
Pr METTENANCKXT boschwachter & cossaert, zijn vrouw, de dochter, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 jaar, de knecht

Hongerijen

Cornelis METTENANCKXT cossaert, zijn vrouw, een kind van 15 jaar, een kind van 13 jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 5 jaar

Cornelis BRION pagterken, zijn vrouw, 2 zoon, een kind van 16 jaar, een kind van 14 jaar, een kind van 7 jaar, de meid, sijnen broeder innocent

Jan MEUTERMANS sone P^r cossaert, zijn vrouw, een kind van 14 jaar, een kind van 10 jaar
Geert DE COSTER cossaert & herbergier, zijn vrouw, een kind van 15 jaar, een kind van 13 jaar
Gillis VAN CROMBRUGGEN cossaert, zijn vrouw, een kind van 16 jaar, een kind van 9 jaar, zoon
Gillis DE RUSSCHER pagterken, zijn vrouw, de meid, de knecht 15 jaar
Gillis METTENANCKXT cossaert, zijn vrouw, 2 zoon
Peeter JOOS pagterken, zijn vrouw, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar, een kind van 3 maenden, 2 domestieken
Niclaes PEETER[S] pagterken, zijn vrouw, de dochter, een kind van 15 jaar, een kind van 13 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 9 jaar, een kind van 5 jaar
Michiel VAN DELM cossaert & herbergsken¹, zijn vrouw een kind van 9 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 2 jaar
Frans VAN CAMPENHOUT kerreman, zijn vrouw, de meid
Jan METTENANCKXT boschwachter, zijn vrouw, een kind van 15 jaar, een kind van 7 jaar, de knecht 15
Jan SCHEIRS cossaert, zijn vrouw, een kind van 3 jaar, een kind van 9 maenden
J.B. DE MUIJLDER pagter, zijn vrouw, 4 domestieken
Ferd. MOYSON pagter, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 5 jaar, 2 een kind van 1½ jaar, 4 domestieken, enen jongen van 13 jaar
Jan JACOBS cossaert, zijn vrouw, zoon, een kind van 15 jaar, een kind van 13 jaar, een kind van 9 jaar
Isaac VAN MEULEN pagter, zijn vrouw, zoon, 2 dochters, een kind van 10 jaar, een kind van 3 jaar 2 domestieken

¹Hier wordt waarschijnlijk bedoeld: *heeft een herbergsken*.

Joseph VAN WESEMAEL pagter, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar, 5 domestieken

Hend. DOMS raeymaecker, zijn vrouw, sijnen vader, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, de meid 15 jaar

De wed^e Jan DE RON, zoon cossaert

De kinderen Engel GOOVAERTS pagterken, zoon, 3 dochters, een domestiek

Peeter NAEGELS cossaert, zijn vrouw, haeren vader, een kind van 14 jaar, de meid 12 jaar

De wed^e Jan BEECX cossaert, zoon, een kind van 11 jaar

Martinus GOOSENS cossaert, zijn vrouw, een kind van 9 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 5 jaar

Jan MEIJS cossaert, zijn vrouw, haeren vader, de meid 13 jaar

Frans SPRUIJT pagter & herbergier, zijn vrouw, 2 zonen, een zoon die dooff en stom is, een kind van 12 jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 3 jaar, 2 domestieken

Frans VERBIST cossaert, zijn vrouw, een kind van 12 jaar, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar

Jan WIJNS cossaert, zijn vrouw, een kind van 15 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 6 jaar

Hend. VAN RELEGEM pagter, zijn vrouw, een kind van 16 jaar, een kind van 12 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 jaar

Guill. DE KEMPENEIR pagter, zijn vrouw, sijnen vader, een kind van 7 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 8 maenden, 3 domestieken

J:B: VAN DEN EIJNDE cossaert, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 5 jaar

Joseph COOSEMANS pagter, zijn vrouw, haer moeder, een kind van 13 jaar, een kind van 12 jaar, 3 domestieken
Jan LEEMANS den ouden cossaert, zijn vrouw, 2 zoon, een kind van 10 jaar, de meid
Frederick MOENS wever, zijn vrouw, een kind van 5 jaar, een kind van 2 jaar, een kind van 9 maenden
De wed^e Frans LAUWERS, zoon cossaert
Christoffel DE LEEUW timmerman, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar
Jan BOITS cossaert, zijn vrouw, de dochter
Philips VAN STEENWINCKEL cossaert, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 2 jaar
Rombaut CEULEMANS co jaar, zijn vrouw, sijnen-vader, haeren broeder, de meid
Sebastiaen DE BUIJSER cossaert, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 3 maenden
Cornelis CEULEMANS cossaert, zijn vrouw
Jan DE BOECK cossaert, zijn vrouw, een kind van 2 jaar, een kind van 9 maenden
Gillis VAN STEENWINCKEL cossaert, zijn vrouw, een kind van 15 jaar, een kind van 12 jaar, een kind van 10 jaar
Adriaen GOOVAERTS cossaert, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 1 jaar
Niclaes PEPERMANS cossaert, zijn vrouw, een kind van 5 jaar, een kind van 1 jaar
Peeter DAELEMANS kerreman, zijn vrouw, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar, 2 meiden
De wed^e Hend. VAN OOSTEN, een zoon cossaert, een kind van 15 jaar
Jan VAN ERP cossaert, zijn vrouw, een kind van 5 jaar, een kind van 6 maenden

Jan BOSCHMANS cossaert, zijn vrouw, een kind van 10 jaar,
een kind van 7 jaar, een kind van 4 jaar
Jan DE BUIJSER den ouden cossaert, zijn zoon, zijn vrouw,
een kind van 2 jaar
Jan LEEEMANS den jongen cossaert, zijn vrouw, een kind van 8
jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar
Livinus VAN: WIJNGAERT cossaert, zijn vrouw, een kind van
6 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 6 maenden
Jan DE RON cossaert, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een
kind van 4
Cornelis BAL cossaert, zijn vrouw, een kind van 14 jaar, een
kind van 7 jaar
Joseph COOSEMANS cossaert, zijn vrouw, een kind van 1 jaar
Guilliam COOSEMANS cossaert, zijn vrouw, de dochter, een
kind van 12 jaar, een kind van 9 jaar, een kind van 5 jaar
Jan VAN DAM pagter, zijn vrouw, een zoon, een kind van 15
jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar, de knecht
Peeter VAN DAM cossaert, zijn vrouw, een kind van 7 jaar,
een kind van 5 jaar, een kind van 1½ jaar
De wed^e CROCKET spinnes, een zoon
Hend. DE RAIJMAECKER cossaert, zijn vrouw, een kind van
10 jaar, een kind van 8 jaar, een kind van 1 jaar
Jan SIJMONS kerreman, zijn vrouw, een kind van 9 maenden,
2 domestieken
Jan VAN. WIJNGAERT dienaer deser prochie, zijn vrouw, een
kind van 12 jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar, een
kind van 6 jaar
Rombout GOOVAERTS cossaert, zijn vrouw, de dochter, een
kind van 11 jaar, een kind van 9 jaar, een kind van 6 jaar, 2
kinderen van 4 jaar, 2 kinderen van 3 maenden

Jan DE LAET pagterken, zijn vrouw, een kind van 1 jaar, 2
domestieken

De wed^e Jan SPRUIJT herbergskken, zoon, een kind van 10
jaar

Bernard VAN: MOESEN cossaert, zijn vrouw, een kind van 9
jaar

Niclaes VAN: WIJNGAERT cossaert, zijn vrouw, een kind van
10 jaar, een kind van 3 jaar

Guilliam VAN HAECHT pagterken & herbergier, zijn vrouw, 2
domestiquen

N: VERHASSELT cossaert, zijn vrouw, een kind van 15 jaar

Niclaes SPRUIJT cossaert, zijn vrouw, een kind van 14 jaar

Anthoon CEULEMANS cossaert, zijn vrouw

Cornelis LAUWERS cossaert, zijn vrouw, een kind van 6 jaar,
een kind van 3 jaar, een kind van 1 maand

Cornelis JACOBS cossaert, zijn vrouw, een kind van 16 jaar,
een kind van 12 jaar

Joos BUELENS cossaert ende slegt herbergsken, zijn vrouw,
een kind van 15 jaar, een kind van 6 jaar

Guilliam JANSSENS wed^r cossaert, een kind van 15 jaar, een
kind van 11 jaar, een kind van 9 jaar, een kind van 5 jaar

Frans SILVRANCX cossaert, zijn vrouw, zijn zoon

Cornelis LAUWERS cossaert, zijn vrouw, een kind van 6 jaar,
een kind van 3 jaar, een kind van 1 maand

De wed^e Jan LAUWERS spinnes, 2 dochters, 1 zijn zoon
cossaert

De wed^e Frans LEPAGIE pagtersse, 3 zonen, een kind van 15
jaar, een kind van 12 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 3
jaar, een kind van 1½ jaar, 2 meiden

Joos BUELENS wed^r cossaert, zijn zoon, zijn dochter

Guilliam CEUPPENS cossaert, zijn vrouw, een kind van 15 jaar, een kind van 12 jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar

De wed^e Anthoon VAN STEENWINCKEL, zijn zoon cossaert, zijn dochter

Niclaes LAUWERS cossaert, zijn vrouw, zijn zoon, een kind van 10 jaar

Hend: CEULEMANS pagter, zijn vrouw, zijn zoon, een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar, 5 domestiquen

Jan Baptist SELLESLAGH pagterken, 3 domestiquen

Jan DE BUIJSER sone Anth: cossaert, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 4 jaar

De wed^e Frans VAN GIJSSEL spinnes, de dochter spinnes

Jan VAN GIJSSEL sone Frans cossaert, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar, een kind van 6 maanden

Anth: VAN STEENWINCKEL cossaert, zijn vrouw, zijn zoon, een kind van 9 jaar

Jan CEUPPENS cossaert, zijn vrouw, een kind van 11 jaar, een kind van ½ jaar

Judocus VERHASSELT cossaert, zijn vrouw, een kind van 1 jaar

Frans BUELENS cossaert, zijn vrouw, haar vader, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 jaar

Pr VERMEIJLEN cossaert, zijn vrouw, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar, de meid 17 jaar

Jan Baptist GOIJAERTS cossaert, zijn vrouw, een kind van 14 jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 7 jaar

Niclaes GOOVAERTS cossaert, zijn vrouw, zijn dochter, een kind van 14 jaar, een kind van 13 jaar, een kind van 6 jaar

Jan BOSCHMANS cossaert, zijn vrouw, een kind van 14 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 9 jaar, een kind van 6 jaar

Peeter VERTOMMEN herbergierken & cossaert, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 2 jaar

Hend: DE CRAEN kerreman, zijn zoon, zijn dochter, een kind van 4 jaar

Anthoon VAN WINGHE cossaert, zijn vrouw, zijn zoon

Jan VAN WINGHE cossaert, zijn vrouw, zijn zoon, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar

Guill: TEUGELS cossaert, zijn vrouw, een kind van 11 jaar

Peeter GOEIJAERTS cossaert, zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 2 jaar, een jongskens van sijnen broeder 14 jaar, zijn moeder

Jan GOEIJAERTS Laer² cossaert, zijn vrouw, een kind van 4 jaar, een kind van 2 maanden

Peeter CEUPPENS cossaert, zijn vrouw, een kind van 11 jaar, een kind van 8 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 1 jaar

Jan JACOBS cossaert, zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 1 jaar³

Joes GOEIJAERTS cossaert, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 6 maanden

Gabriel VAN DIJCK cossaert, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 2 maanden

²De griffier schrijft hier de naam van het gehucht gewoon tussen de familie.

³In de marge staat: *Arm J Cornelis past de Sempse*. Of beter gezegd: De pastoor van Zemst, J. Cornelis, verklaart dat de familie van Jan Jacobs arm is. Zie ook achteraan.

Hend: PERSOONS cossaert, zijn vrouw, een kind van 7 jaar,
een kind van 5 jaar, een kind van 2 jaar
Jan DENIJN cossaert, zijn vrouw, een kind van 5 jaar, een kind
van 3 jaar, een kind van 1 jaar
Pr CEUPPENS cossaert, zijn vrouw, een kind van 14 jaar, een
kind van 10 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 3 jaar
De wed^e Jan CNOPS cossaert, zijn zoon, zijn dochter
Jan MOORTGAT cossaert, zijn vrouw, een kind van 9 jaar, een
kind van 8 jaar, een kind van 3 jaar
Philips DE PRINS pachterken, zijn vrouw, een kind van 7 jaar,
een kind van 6 jaar, een kind van 3 jaar, 2 domestiquen
Huijbrecht VAN WINGHE cossaert, zijn vrouw, een kind van 3
maanden
De wed^e Jan De nef cossaert, een kind van 10 jaar, een kind
van 8 jaar
Niclaes SIJMONS pachterken, zijn vrouw, zijn zoon, zijn
dochter, een kind van 14 jaar, de meid
Andries De boeck cossaert, zijn vrouw
Jan Michiel VERLINDEN cossaert, zijn vrouw
Philips TERSAGO pachter, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een
kind van 5 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 4 maanden,
sijnen vader ..nd: Tersago, 2 domestiquen, de meid 14 jaar
Carel PERMENTIERS cossaert, zijn vrouw, een kind van 7
jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1
jaar
Pr MUIJLDERMANS kerreman, zijn vrouw, een kind van 9
jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 9 maanden, haeren
broeder 13 jaar
Jan Baptist MOENS cossaert, zijn vrouw, een kind van 6
maanden

Niclaes JANSSENS pachter, zijn vrouw, een kind van 7 maanden, 4 domestiquen
De wed^e Cornelis DOMS cossaert, een kind van 16 jaar
Philips VERBERCKT cossaert, een kind van 7 jaar, een kind van 2 jaar
Guill: VAN DE SAVEL cossaert, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 jaar
Jan HUSEWEELS cossaert, zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 7 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 jaar
Engel JACOBS pachterken, zijn vrouw, 2 zonen, zijn dochter, een kind van 14 jaar
Anth: AUSTRENS blockmaecker, zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van ½ jaar
Peeter CEULEMANS, cossaert, zijn vrouw, een kind van 3 jaar, een kind van 7 maanden
Niclaes CEUPPENS cossaert, zijn vrouw, een kind van 14 jaar, een kind van 4 jaar, zijn moeder
Niclaes MUIJLDERMANS cossaert, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 11 jaar
Pr CAUWENBERGH pachter, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 2 jaar, een kind van 9 maanden, 3 domestiquen
Jaecques DIETENS cossaert, zijn vrouw, zijn dochter
Jan TROGH timmerman, zijn zoon, zijn dochter, een kind van 14 jaar
De wed^e Gillis VAN DER ZIJPE spinnes, zijn zoon in de camer⁴

⁴Het is hier niet duidelijk of de zoon van de weduwe Van der Zijpe in de kamer woont of de hele familie van Guilliam Moens.

Guill: MOENS werckman, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 3 jaar

De wed^e Frans DE KEIRSMAECKER herberghsken, haar zoon, de meid

Jan GRAUWELS metser, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1½ jaar

Peeter WAUTERS cossaert, zijn vrouw, een kind van 4 jaar, een kind van 3 weken

Jan DIETENS cossaert, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 jaar

Wauter GOEIJVAERTS pagterken, zijn vrouw, zijn zoon, een kind van 12 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 jaar

P: VAN HET HERBERGHSKEN⁵, zijn vrouw, een kind van 2 jaar, een kind van 10 maanden

Frans CAUWENBERGH pachter en brouwer, zijn vrouw, zijn zoon, 4 domestiquen

Jan Lucas TIMMERMANS herbegier, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 1 jaar, de knecht 16 jaar, de meid

Sr Jan LUCAS rentm^r, zijn vrouw, zijn dochter

Michiel CAUWENBERGH pachter, zijn vrouw, een kind van 9 jaar, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 2 jaar, een kind van 1 jaar, 5 domestiquen, de meid 15 jaar

Anthoon DOMS cossaert, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van 5 jaar

Jan VAN DEN HE[U]VEL pachter, zijn vrouw, zijn zoon, zijn dochter, een kind van 15 jaar, een kind van 4 jaar

⁵U leest het goed!

Eerst Laureijs VAN BOXOM, zijn vrouw
Gillis VERMEIREN, zijn vrouw
Merten De boeck, zijn vrouw
De wed^e VAN HUMBEECK houdt een kindt 10 jaeren van
armen van Mechelen
Anthoon HELLEMANS houdt een kindt van de armen van
Mechelen oudt 9 jaeren
De wed^e Anthoon JANSSENS
De wed^e Jan Baptist OST, een kind van 14 jaar, een kind van
10 jaar, een kind van 9 jaar, een kind van 7 jaar
De wed^e Lud: WIJNDRICX, een kind van 16 jaar
Jacobus CUMPs, een dogterken
De wed^e Jan DE NEF
De wed^e Merten NEEUS, een kind van 13 jaar, een kind van 11
jaar
Andries LEPAGIE, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind
van 10 jaar met noch een een kind van 9 jaar van armen van
Evere
Anthoon CORDEMANS, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een
kind van 5 jaar, een kind van 4 jaar
De wed^e SpOORMAN
Niclaes MERTENS, een kind van 12 jaar
Laureijs VERBRUGGEN, zijn vrouw, een kind van 6 jaar
Peeter BAL, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 4
jaar
Jan GOOSSENS dienaer, zijn vrouw, haar moeder, een kind
van 14 dagen
De wed^e Jan COOSEMANS, zijn zoon, een kind van 13 jaar,
een kind van 9:, een kind van 4 jaar
Elisabeth VERLINDEN
Laureijs VAN DEN EIJNDE, zijn dochter

Frans BAETENS molder, zijn vrouw, zijn zoon, zijn dochter,
een kind van 15 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 10 jaar,
een kind van 7 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 4 jaar
J:C: COENAERTS blockmaecker, zijn vrouw, een kind van 6
maanden

Pr GOEIJVAERTS pachterken, 2 zonen, zijn dochter, de meid,
de knecht 13 jaar

Anthoon DE CROES schoenmaecker, zijn vrouw, een kind van
10 jaar, haar vader

Frans VAN STEENWINCKEL pachter, zijn vrouw, zijn zoon,
2 dochters, 2 domestiquen, de knecht 16 jaar, een kind van van
zijn zoon 16 jaar

De eerwen: heere Pastoor deser prochie

Den heere Onderpastoor, 2 domestiquen

Martinus CEULEMANS borgemeester & pachter, zijn vrouw,
zijn dochters pachter, de meid, 3 knechten, de knecht 15 jaar

D'h^r J:F: BRION mejer deser prochie, zijn vrouw, 2 dochters,
een kind van 4 jaar, de meid

N^a Den griffier deser prochie woont tot Grimberghen

Aldus op den 8, 9, & 10 Anni 1755 binnen de prochie van
Sempse, opgenomen ende bevonden als boven , coram D'heer
J:F: Brion mejer, Martinus Ceulemans borgemeester, & mij
present greffier W: Van den Vijvere⁶

Lijste der armen ofte de gene levende der taeffel van den H:
Geest der Prochie van Sempse als volgt,

⁶Getekend door J:F: Brion en Martinus Ceulemans.

Anthoon DE BRUIJN, zijn vrouw, een kind van 14 jaar, een kind van 12 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van ½ jaar

Joos VERSTRAETEN, zijn vrouw, een kind van 5 jaar, een kind van 3 jaar

De wed^e VAN STEENWINCKEL

De wed^e Philips HERMANS houdt een kindt van armen van Puers 12 jaar

Jan GOOVAERTS, zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar, een kind van ½ jaar

Pr JANSSENS, zijn vrouw, een kind van 7 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 2 maanden

Jacobus MOERENHOUDT, zijn vrouw, een kind van 1½ jaar

Anthoon JANSSENS, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 6 maanden

Joos VAN CAMPENHOUDT, zijn vrouw, zijn dochter gebrekelijk, een kind van 14 jaar, een kind van 11 jaar

P^r VAN DEN WIJNGAERT gebrekelijk, zijn vrouw, een kind van 6 jaar

Guill: MEIJSMANS, zijn vrouw, een kind van 12 jaar, een kind van 10 jaar, een kind van 8 jaar

Jan MESMAECKERS, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 7 jaar

Jan BUELENS, zijn vrouw, een kind van 8 jaar

Joos MEIJSMANS, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 6 jaar

N: VAN ERP sinneloos⁷

Cornelis BOSCHMANS wed^r, een kind van 13, een kind van 4 jaar

Paulus TOMMAS, zijn vrouw, een kind van 9 maanden

⁷Krankzinnig.

Clement LAUWERS, zijn vrouw, een kind van 8 jaar, een kind van 6 jaar

De wed^e Gillis VAN: WIJNGAERT

Engel RIJNS, zijn vrouw, een kind van 12 jaar, een kind van 9 jaar

Jenno DE CREE

Hend: DE RAIJMAECKER houdt een kindt voor den armen, 4 jaar

Jan VAN: WIJNGAERT houdt een vondelinck van Mechelen, 4 jaar

De wed^e Jan ROBIJNS

Verbert TAMBUIJSER, zijn dochter, een kind van 14 jaar

Anthoon VAN GHENT, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 4 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1 jaar

Andries ADRIAENS, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 5 jaar

Jan Baptist HUNAERTS, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 5 jaar

Jacques LAUWERS

Jan GOEIJVAERTS, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 12 jaar, een kind van 5 jaar, een kind van 3 jaar

De wed^e Math: GOEIJVAERTS, een kind van 16 jaar, een kind van 12 jaar, een kind van 11 jaar, een kind van 7 jaar

Anthoon VAN LOOCK, zijn vrouw, een kind van 10 jaar, een kind van 5 jaar

Michiel MENS, zijn vrouw, haar moeder

Jan RIJNS, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van 6 jaar

P^r VAN STEENWINCKEL, zijn vrouw, een kind van 6 jaar, een kind van 3 jaar, een kind van 1 maand

Gillis HALEWATERS wed^r, een kind van 9 jaar

Jan MOENS, zijn vrouw, zijn zoon
Jan SCHORREELS, zijn vrouw, haar moeder
Mattheus LAUWERS, zijn vrouw
Guill: VAN DEN HEUVEL, zijn vrouw, een kind van 2 jaar
De wed^e Joos VAN WAMBEECK, een kind van 7 jaar, een
kind van 4 jaar
Jan LAUWERS, zijn vrouw, een kind van 13 jaar, een kind van
10 jaar, een kind van 6 jaar
Nota Jan JACOBS met sijne vrouwe en kinderen sijn arm⁸

Wij Pastoir, Meijer ende schepenen der prochie van Sempse
verclaeren ende certificeren met desen dat de bovenstaende
huijshoudens sijn arm ende leven van de Taeffel van den H:
Geest gedaen desen 15 januarij 1755

Cornelis past de Sempse
Brion
Van de Vijvere
Ceulemans

⁸Wat reeds eerder vermeld was.

Op 13 april 1994
overleed te Mechelen

Justina Maria Henrica
GEUDENS

geboren te Puurs
op 6 oktober 1909
weduwe van
Raymond De Smet
en van
Petrus Minnebo

Wij bieden de
familie De Smet
onze blijken van
innige deelneming aan.

Heemkring "De Semse" met voordracht over de mode

*Streekkrant
4/94*

EPPEGEM - In de Schranshoeve te Eppegem wordt op donderdag 31 maart door Marc Nevens, licentiaat modern geschiedenis, een voordracht gehouden over de geschiedenis van de mode.

Vroeger was de mode een uitstekende manier om iemands maatschappelijke positie en rangorde af te bakenen. In onze moderne tijd is ze vooral een sociaal verschijnsel en een uiting van menselijk gedrag. Elke cultuurverandering veroor-

zaakt nieuwe waarden en heeft een sterke invloed op onze kleding. De mode weerspiegelt eerst en vooral de tijdsgeest en is niet zomaar het resultaat van de grillen van winkelende dames of niet van de willekeur van extravagante ontwerpers.

Aan de hand van een dia-reeks zal Marc Nevens de evolutie van de kleding bespreken van 1700 tot heden.

De voordracht welke een initiatief is van heemkring "De Semse" en waarop iedereen welkom is begint om 20 uur.

EPPEGEM

*Streekkrant
7/4/94*

Do. 7/4

- In de cafetaria van de Schranshoeve start om 20 u. de eerste les Familiekunde. Er zijn vijf avonden rond dit onderwerp. Organisatie : De Semse. Kostprijs : 600 fr. (echtparen : 1.000 fr.) Info : 015-61.55.48.

Mode en familiekunde bij De Semse

ZEMST – De Semse, de Zemstse heemkundige kring, pakt uit met twee nieuwe initiatieven. Op donderdag 31 maart is er een voordracht over mode, een week later, op donderdag 7 april, begint een lessenreeks over familiekunde.

Marc Nevens, licentiaat moderne geschiedenis, weet alles over de geschiedenis van de mode. Op donderdag 31 maart heeft hij het over kleding als maatschappelijk statussymbool, sociaal verschijnsel en weerspiegeling van de tijdsgeest. In een diareeks toont hij de evolutie van de mode van 1700 tot vandaag. De voordracht begint om 20 uur, in de Schranshoeve in Eppegem.

Wie droomt van stambomen en voorvaderen, komt vanaf donderdag 7 april aan zijn trekken in de lessenreeks „Familiekunde voor beginners“. Specialisten van de Vereniging voor Familiekunde snijden telkens een ander thema aan. Daniël Notredame, Jan Caluwaerts en Eugène Roets van de VVF-Leuven zijn de sprekers op donderdag 7, 14 en 21 april. Op 5 mei volgt een genealogische contactavond en op 17 mei verzorgt Marc Vanden Cloot van de VVF-Turnhout-Malle een genealogische computervond. De lessen worden gegeven in de Schranshoeve in Ep-

pegem en beginnen om 20 uur. Bezoeken aan het Algemeen Rijksarchief en het archief van de VVF worden later afgesproken.

Deelnemen kost 600 frank per persoon of 1600 frank per echtpaar. Voor meer inlichtingen kan men terecht bij Elisa Deboeck op 015-61.55.48. (PVZ)

Mode vanaf 1700 tot heden

Eppegem. - In de Schranshoeve te Eppegem houdt Marc Nevens, licentiaat moderne geschiedenis, vandaag donderdag 31 maart een voordracht over de geschiedenis van de mode. Vroeger was de mode een uitstekende manier om iemands maatschappelijke positie en rangorde af te bakenen. In onze moderne tijd staat de mode vooral voor een sociaal verschijnsel en is het een uiting van menselijk gedrag. Elke cultuurverandering veroorzaakt nieuwe waarden en heeft een sterke invloed op onze kleding. De mode weerspiegelt eerst en vooral de tijdsgeest en is niet zomaar het resultaat van de grillen van winkelende dames of van de willekeur van extravagante ontwerpers.

Aan de hand van een diareeks zal Nevens de evolutie van de kleding bespreken vanaf 1700 tot heden. De voordracht begint om 20 u. Organisator is heemkring De Semse.

G v M 31-3-94

Nieuwe Eppegemse kleuterschool in september in gebruik

24/94 R.V.M

Zemst

Tegen volgend schooljaar kunnen de kleuters van Eppegem de lessen volgen in het nieuwe gebouw op Den Dries. De werken aan de nieuwbouw zijn al geruime tijd bezig en vorderen goed. De kleuters en ook de leerlingen van het eerste leerjaar, die thans les volgen in het schoolgebouw aan de Cardijnstraat te Eppegem, worden in september ondergebracht in de nieuwe leslokalen.

Naar een gemeenteraadsbeslissing van 1985, werd er in Eppegem een huurovereenkomst afgesloten voor het schoolgebouw. De eigenares daarvan is de vereniging der sociale en liefdadige werken van Eppegem. De lopende overeenkomst wordt thans opgezegd en dit tegen 1 augustus. Dat betekent evenwel nog niet dat alle accommodatie in de nieuwe basisschool beschikbaar komt. De bouw van een lagere schoolafdeling moet nog starten en ook de toegangsweg dient nog aangelegd.

Door de blijvende vete met een aanpalende grondeigenaar, werd beslist die toegangsweg vanaf de nieuwe school naar de Beekstraat te trekken, tussen de woningen 4 en 6. In feite gaat het om een modernisering van voetweg 32. Die ligt dan deels op

gemeente-eigendom en deels op privaatgrond. Met de aanpalende eigenaars werden overeenkomsten afgesloten tot schade-loosstelling. 40 ca worden kosteloos afgestaan en andere overschotten geruild, met opleg voor de meerwaarde. Een te verwijderen afsluiting wordt met 8.000 fr. vergoed.

Verharding

De Waterleestvoetweg wordt verhard en met wegneembare paaltjes afgesloten, zodat er een veilige toegang naar de nieuwbouw mogelijk wordt. Via deze weg moeten eveneens de laad- en losactiviteiten verlopen. De gemeenteraad was het ook eens om de verlichting op deze toegangsweg aan te passen. De kosten voor de verharding worden op 2,2 miljoen geraamd en voor de uitbreiding van de openbare verlichting op 145.000 fr.

De aangekochte hoekwoning Vekestraat 95 te Elewijt, zal op termijn gesloopt worden om de verbinding Vekestraat-Driesstraat verkeersveiliger te maken. Op vraag van het OCMW wordt de woning tijdelijk verhuurd aan een gezin dat door de vrederechter uitgedreven werd. Voor een half jaar en tegen een maandelijkse verhuurprijs van 5.000 fr. mag de woning gebruikt worden. In die periode moeten de bewoners uitkijken naar een andere geschikte en betaalbare woonst.

G. v. M. 1-4-94

Met Kerstmis staat Vlaanderen vol kerststallen, maar voor een even belangrijk kerkelijk feest als Pasen, blijft de uiterlijke vormgeving een heel stuk bescheidener, zo stelde de KWB vast. Daarom werd dit eerste initiatief genomen.

De vaste ankerpunten laten nu gemakkelijk werken toe en een sterk spotlicht zorgt ervoor dat het paneel ook 's nachts "het feest van het Licht" accentueert. Pasen in Elewijt krijgt er een stukje meer uitstraling door.

▷ Foto: MDE

meiboomplanting

Beerzel

De meiboomplantingen Ter Speelbergen, het huis van dr. Jozef Weyns op de grens van Beerzel en Heist-op-den-Berg, gebeuren telkens in een prachtig zonnig weertje. Het was van in 1978 nog eens geleden dat het weer regenachtig bleek. Zondag, op Pinksterdag, was het weer zover. Regelmatig overtrok het, omstreeks half vier begon het te regenen maar even later brak toch de zon weer door. Toen waren de belangrijkste delen van het meifeest al vastgelegd en achter de rug.

Lodewijk Weyns verwelkomde Eregast was dit jaar dr. Huick uit Marbour in Hessenland, een collega van dr. Weyns, die hier na 15 jaar nog eens terug naar het feest kwam. Verder was ook Jan Gerrits, directeur van het Verbond voor Heemkunde aanwezig, schrijver Herman Vos, oud-radioman Jan Lambin, ere-senator Walter Luyten en heel wat heemkundigen.

De strijd om het meiraaftschap werd gespeeld tussen de jonggezellen, een speels spektakel geleid door Joz de Cock en Raf Rumes. Uiteindelijk werd de finale afgewerkt tussen Marc Jaspers en Brecht Lenaerts, door deze laatste gewonnen met één puntje verschil, na een spel met water gevulde ballons die moesten doorgepukt worden met een passer, volgens Mercator, die boven een plank geworpen werden.

Nicht als meigravin

Brecht Lenaerts werd juist 20 jaar na zijn vader Robrecht meiraaft. De vader koos 20 jaar terug Cecilia Weyns als zijn meigravin. Brecht nu koos daarvoor zijn nicht Annemie Onsia van de Kroonstraat in Beerzel uit. Brecht zelf woont in Balen.

Lodewijk Weyns riep de nieuwe meiraaft uit en moeder Paula Weyns kroonde beiden met een bloemenkroon en hing de meiraaftmantels om. De erewijn werd gedronken en het gulden boek werd getekend. Daarna ging het jonge paar de meiboom ophalen in de Peredreef. Die boom werd gedragen door alle kinderen en binnengehaald met vlaggen en tromgeroffel.

De meigravin bereed een paard van William Dougan van Gipsy Horses Oosterwijk. Op

het terrein en omkaderd door tromgeroffel werd de boom gericht op bevel van de nieuwe meiraaft. Terwijl het meipaar onder de boom stond werd de lintendans uitgevoerd door volkskunstgroep Boerke Naas uit Sint-Niklaas olv Sigrun Van Eynde. Ook Nest Van Eynde, die er al die jaren al bij is, werd bij die gelegenheid gehuldigd met zijn 70e verjaardag deze week.

Applaus voor de zon

Slechts op het laatste van het meispel regende het. Toen een half uurtje later de zon weer doorbrak werd dit spontaan op applaus onthaald van het toch weer sterk opgekomen publiek van vele honderden belangstellenden. Joz de Cock las de meiboordschap van een fluitener andermaal van de hand van Bert van Woensel voor. In het bakhuis kon men juweeltjes bekijken.

Tijdens de spelen was er een spel met muntstukken. Die 1.485 muntstukken werden achteraf samengeteld tot 4.166 fr., bedrag dat geschonken werden aan het melaatsenwerk van streekgenoot, pater Damiaan De Veuste, van Tremelo.

Anniemie Onsia uit Beerzel is de nieuwe meigravin samen met haar neef Brecht Lenaerts, die juist 20 jaar na zijn vader de meiraaftitel wegkaapte.

l-Foto MAH

Jagermeesters in Sinksenprocessie

Elewijt.- Op Sinksenmaandag gaat de jaarlijkse processie uit. Deze is opgebouwd rond de thema's O.-L.-Vrouw en Sint-Hubertus, de patroonheilige van de parochie. De mis van 9 u. die voorafgaat aan de ommeegang wordt opgeluisterd door de jachthoorngroep "Jagermeesters van Brasschaat". Zij zullen ook aan elk rustaltaar een sonnerie brengen. De processie vertrekt om 9.30 u. aan de kerk.

G v M 17-5-94

Thaise Took in Schranshoeve

Eppegem.- Tot 29 mei stelt Took haar werken tentoon in de Schranshoeve te Eppegem. Deze Thaise kunstenaar is emigreerde jaren geleden naar België en heeft hier haar nieuwe thuis gevonden. In haar oeuvre paart Took passie, aandacht voor het detail en punctuele precisie aan techniek en eindeloze meren van geduld. Al schilderend geeft ze uiting aan haar levensvisie en leverservaringen.

Took's werken zijn te zien tijdens de openingsuren van de cafetaria op vrijdag vanaf 18 u., op zaterdag vanaf 16 u. en op zondag vanaf 14 u.

GvM17-5-94 Took: passie, precisie en eindeloze meren van geduld. (bc).

Prijzen

Tijdens het paasweekeinde vergaste het vijftiende fotosalon van Zefoda de bezoekers op meer dan honderd foto's (zwart-wit en kleur), de projectie van een vijftigtal dia's en diareksen over Griekse kerkjes, Death Valley en het andere Peru. De prijzen gingen naar Luk Janssens, Edgard Verhasselt, Dirk Van Weert (niet op onze foto) en Hugo Vangrunderbeek (zo maar eventjes zes onderscheidingen). Voorzitter Wilfried De Ron stond er terecht tevreden bij.

streekkrant 4-84

Elewijt treurt om kanunnik Stan De Decker

Constant De Decker, kanunnik en hulppastoor in Elewijt en sedert '73 secretaris in het Aartsbisdom, is vrijdagochtend in de Sint Norbertuskliniek te Duffel overleden. Hij was er twee dagen tevoren opnieuw opgenomen met zware ademhalingsproblemen ingevolge de astma waaraan hij leed. Hij zou op 18 oktober 70 jaar geworden zijn. Vorig jaar met Pasen werd Stan De Decker opgenomen voor een heelkundige ingreep. Sindsdien is het nooit echt meer goed met hem geweest.

Stan De Decker is Duffelaar van geboorte en was in zijn jeugd jaren lid van de chiro en van de Katholieke Vlaamse Studentenbond. Hij studeerde aan het Klein Seminarie in Mechelen, het Sint Jozefseminarie en het Groot Seminarie en werd op 23 juli 1950 priester gewijd. Stan koos voor het parochiepastoraal: eerst 5 jaar onderpastoor te Leest en dan 12 jaar in Sint Jozef Coloma en bezieler van de chirojeugd. Op 13 augustus '67 werd hij tot pastoor van de Sint Hubertusparochie te Elewijt aangesteld. Het was met gemengde gevoelens dat de parochianen hem op 1 februari '73 naar het bisdom zagen vertrekken, waar hij door Mgr. Schoenmaeckers geroepen werd om er de personeelsdienst te leiden. Zijn grote aandacht ging in het bijzonder naar de zieke en bejaarde priesters.

Stan De Decker hield van zijn vlakke land, van een gemoedelijk

E.H. Stan De Decker. (bc)

ke babbel, van de gewone mens. Hij was een hartelijk priester-volksmens tussen de mensen en voelde zich goed op "den buiten van Rubens en Servranckx". Ook tijdens zijn functie in het bisdom bleef hij als hulppastoor in Elewijt wonen en was er actief. Daar had hij vooral veel aandacht voor de Katholieke Beweging van Gepensioneerden. Hij was er altijd proost van maar ook

de bezielde animator van de jaarlijkse Verbroederingsfeesten. Samen met pastoor Jos Boven (69) werd hij in februari van vorig jaar gevierd voor 20 en 25 jaar priester zijn in Elewijt.

De uitvaartplechtigheid heeft plaats in de Sint Hubertuskerk van Elewijt op zaterdag 28 mei om 11 u. Nadien wordt het lichaam bijgezet in de familiekerk te Duffel.

Staf Floridor dertien oorlogsmaanden
van huis weg

Gustaaf Floridor (72) was in die april-meiperiode van 1944 veilig en wel maar zeer tegen zijn zin verplicht tewerkgesteld in Duitsland. Op 4/4/44, ook al omwille van zijn cijfercombinatie een datum om nooit te vergeten, stapte Staf in Schaarbeek op de trein. Het relaas van de bombardementen die een groot gedeelte van Mechelen in puin legden, vernam hij langs een brief van zijn jeugdvriend Louis Berkvens, de latere burgemeester van Hofstade. Staf Floridor begrijpt, vijftig jaar later, nog steeds niet hoe die brief door de Duitse censuur is geglijpt. Dertien maanden lang, na een omzwerving langs Polen en Rusland, heeft Staf de brief met het ooggetuigenverslag van de Mechelse bombardementen met zich meegezeuld. Hij herinnert zich nog alsof het dag van gisteren was dat de Duitse postbode hem de onheilstijding in de handen drukte. "We wisten ginder in Duitsland wel van het een en het ander af. Maar dat het zo verschrikkelijk zou zijn, durfde niemand te veronderstellen", herinnert zich Staf nog steeds.

Van onze redacteur

Fons Jacobs

**Mechelen
is een puinhoop,
schreef
zijn vriend hem**

trokken Staf en Louis nog jaren samen op. Ze werden ook allebei ambtenaar.

De loopbaan van Staf Floridor was nog maar drie jaren aangezet toen hij vanwege de bezetter als verplicht tewerkgestelde naar Duitsland werd gezonden. In Oberlesien diende hij er zijn pak te ruilen voor een kiel bij I.G. Farben, een chemisch bedrijf. Staf kreeg er een versnelde opleiding tot paswerker en dat

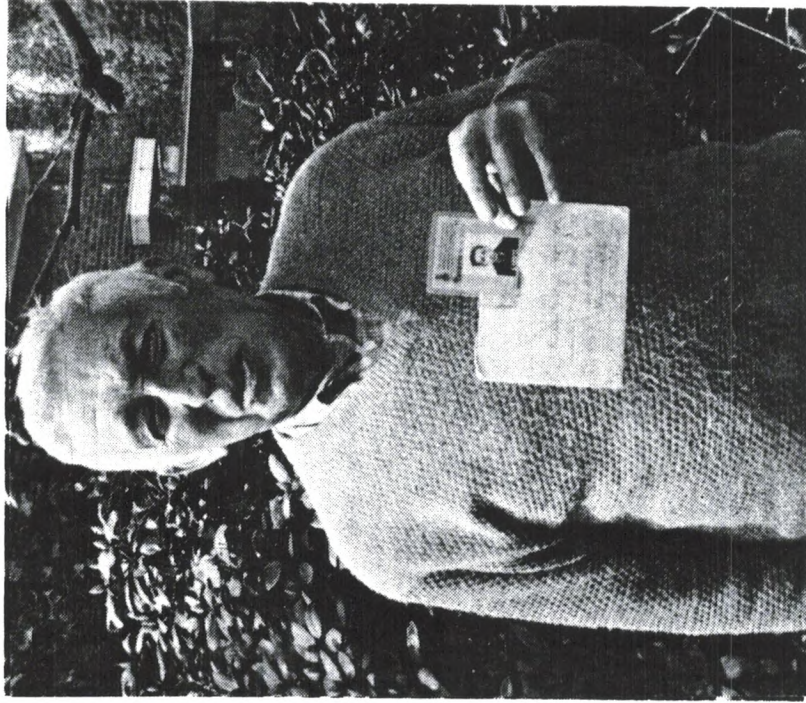
Staf Floridor volgde de humanora in het college in Mechelen, zijn boezemvriend en buurjongen Louis Berkvens doorliep het atheneum in de Dijlestad. Beider vaders waren rijkswachcollega's in Hofstade waar ze woonden in de gendarmerie. Na hun studies

was dat. Op de prikkeldraad rond hun "lager" en bestendig toezicht van een aantal bewakers na, genoot hij er van een zekere bewegingsvrijheid. "We werden betaald, we kregen onderdak en voedsel. We hadden materieel niets te kort".

Goed nieuws

Bij het Von Rundstedtoffensief in december '44 kwam men de tewerkgestelden "goed nieuws" meedelen. "Ge kunt bijna terug naar huis", zo werd gezegd.

In plaats van zich met de krijgsgevangenen te laten meevoeren, hielden Staf en een aantal van zijn makkers zich schuil. Ze werden gevat maar konden een tweede keer ontkomen. Met een vijftiental, waaronder twee krijgsgevangenen, trok het gezelschap naar de vuurlijn. Zo gauw ze een Russische tank in het oog kregen, staken ze de handen in de lucht.

De Russen brachten hen naar Krakau in Polen waar Staf Floridor een drietal maanden de inhoud van treinwagons in het station overlaadde.

In zijn dagboek, waarin hij de gebeurtenissen en zijn persoonlijke emoties uit die eerste maanden van 1945 heeft opgetekend, staat dat hij op 21 april uit Krakau per trein naar Odessa werd gebracht. Op 26 april zette hij daar voet aan de grond.

Napels

Op 2 mei 1945 bemachtigde Staf Floridor een plaatsje op de Bergenfjord, een militair schip waarmee hij vijf dagen later Napels binnenvoer. Via de radio hoorde hij daar dat er een einde was gekomen aan de oorlog.

Op 11 mei stapte Staf op de trein in Marseille om twee dagen later terug in Hofstade aan te belanden. Hij was daar dertien maanden van huis geweest.

Staf Floridor heeft de brief van zijn vriend Louis waarin die hem schrijft over de oorlogsgruwel in het Mechelise, nog steeds in zijn bezit. De brief maakte een hele reis langs Duitsland, Polen, Rusland, Italië en Frankrijk. G. v. M. ▷Foto: MJM

ONS HEEM
MEDEDELINGEN VAN HET
VERBOND VOOR HEEMKUNDE

VERBOND VAN HEEMKUNDE ONS HEEM

TECHNISCHE GEGEVENS

Formaat: 27 x 18 cm

Omvang: 5 eerste jaargangen met voorwoord 300 blz.

Afwerking: gebonden, harde linnen koft met goudstempelung,
geplastificeerde wikkel

Verschijnt: April 1994

Prijs: 1.500,- fr bij vóórinschrijving; nadien 1.800,- fr

Vóórinschrijving tot 15 april 1994

Verzendingskosten 190,- fr

Bestelling door storting op rekening
KREDIETBANK 402-8125361-56

Af te halen: Antwerpen Mechelsesteenweg 209
Borgerhout Kattenberg 138
's Gravenwezel Kerkstraat 17A
(Verbond voor Heemkunde)

Op 19 september 1941 stichtte Jozef Van Overstraeten het Verbond voor Heemkunde als een afdeling van de V.T.B. De bedoeling was de studiekringen voor heemkunde te coördineren. Op 27 september 1942 werden de statuten van het Verbond voor Heemkunde opgesteld. Drie doelstellingen werden benadrukt: het bevorderen van de heemkundige studie en van de heemkundige werking in Vlaanderen, het aanmoedigen van de samenwerking tussen heemkundigen en heemkundige verenigingen, het beschermen en behouden van historische gebouwen, merkwaardige landschappen, voorwerpen, gebruiken, die in heemkundig opzicht waardebepalend zijn.

Dr. Jozef Weyns, 4 de voorzitter van het Verbond voor Heemkunde van 1957 tot 1974 sprak van 'Heemstudie, Heemliefde en heemschut'. Heemkunde kan men nu definiëren als de wetenschappelijke studie van de microkosmos op een multidisciplinaire en interdisciplinaire manier. Heemkunde gaat om het locale, de kleine wereld om ons heen. Heel wat wetenschappen kan men gebruiken om deze kleine wereld te bestuderen.

Het tijdschrift is bij het Verbond voor Heemkunde steeds belangrijk geweest. Van 1 januari 1942 tot juli 1944 verscheen 'Heemkunde' als een bijblad van 'Toerisme' van de V.T.B. Het begon met het artikel van voorzitter Jozef Van Overstraeten 'Wat is Heemkunde'. De drie jaargangen omvatten 141 pagina's.

In 1945 werd het Verbond voor Heemkunde een zelfstandige organisatie. Jozef Van Overstraeten nam in 1945 ontslag als eerste voorzitter en werd opgevolgd door E.P. Gillis-Gerard. Meersseman als tweede voorzitter. Met de oorlog was 'Heemkunde' verdwenen. Men dacht aan een tijdschrift 'Eigen Aard' maar daar kwam niets van. In 1945 werden dan de 'Mededeelingen van het Verbond voor Heemkunde' uitgegeven. Het eerste nummer verscheen in februari 1945. Voorzitter G. Meersseman schreef het eerste artikel 'Heemkunde is ernst'. De 'Mededeelingen van het Verbond voor Heemkunde' vormden slechts één jaargang nl. deze van 1945. De tweede voorzitter werd professor in Rome en nam ontslag. Prof. Stan Leurs werd de derde voorzitter van het Verbond voor Heemkunde en met hem begon in 1947 'Ons Heem'.

Als 6de voorzitter van het Verbond voor Heemkunde wil ik deze heruitgave dan ook ten zeerste aanbevelen. Weinige bibliotheken, heemkundigen en heemkringen bezitten de twee voorlopers van 'Ons heem', die 5 jaar lang de heemkunde in Vlaanderen levendig gehouden hebben. Zij zijn echt de moeite waard om de collectie van 'Ons heem' te vervolledigen.

Dr. Henri Vannoppen
Voorzitter van het Verbond voor Heemkunde

KINDERSPEL & KINDERLUST

IN

ZUID-NEDERLAND

DOOR

A. DE COCK en IS. TEIRLINCK

MET SCHEMA'S EN TEEKENINGEN VAN

HERMAN TEIRLINCK

*Bekroond door de Koninklijke Vlaamsche Academie
voor Taal- en Letterkunde.*

Genootschap voor geschiedenis & Volkskunde v.z.w.

Boekhandel - Uitgeverij

Isidoor Teirlinck en Alfons De Cock zijn de auteurs van Kinderspel en kinderlust in Zuid-Nederland. Isidoor Teirlinck (Zegelsem 2 januari 1851-Brussel 27 juni 1934) was de vader van de bekende schrijver Herman Teirlinck. Van opleiding was Isidoor Teirlinck onderwijzer. Hij was een normalist van Lier. Als autodidact werd hij in Vlaanderen één van de baanbrekers van de wetenschappelijke beoefening van de volkskunde. Hij was ook één van de oprichters van de Provinciale Dienst voor Geschiedkundige en Folkloristische Opzoekingen van Brabant. Bij zijn 80 ste verjaardag werd hij doctor honoris causa van de Vrije Universiteit van Brussel.

Alfons De Cock (Hendersem 12 januari 1850-Antwerpen 2 maart 1921) is de tweede auteur. Hij studeerde eveneens aan de rijksnormaalschool te Lier en werd onderwijzer. Hij bleef vooral bekend als redacteur van het tijdschrift Volkskunde. In 1907 werd hij briefwisselend lid van de Koninklijke Vlaamse Academie.

Beide auteurs waren onderwijzers en dit is belangrijk om hun werk te verklaren. Onderwijzers waren de ideale figuren om 600 kinderspelen in de Belle Époque op te tekenen. Men schat dat meer dan de helft van deze spelen verdwenen zijn na bijna een eeuw. De oorzaken liggen op verschillende vlakken. Het verplicht schoolbezoek door de wet op de leerplicht van 1914 betekende het einde van 'haagschool houden' en heel wat kinderspelen hadden plaats in open lucht en pasten bij de haagschool. De modernisering van de speelplaats maakte ook heel wat kinderspelen onmogelijk. De aarde werd vervangen door beton of klinkers. In heel wat gemeentelijke reglementen worden ook kinderspelen op straat verboden. Mooie voetpaden en rimpelloze straten hebben als gevolg dat heel wat kinderspelen tot het verleden behoren.

Daarom is het belangrijk dat dit 8-delig werk 'Kinderspel en kinderlust in Zuid-Nederland' -een summum van de Vlaamse volkskunde-opnieuw heruitgegeven wordt.

Brueghel schilderde 'Kinderspelen'. De Cock en Teirlinck gaven er bijna 400 jaar later een nauwkeurige beschrijving van. Dit 8-delig werk mag zeker in geen enkele volkskundige of heemkundige bibliotheek ontbreken.

Dr. Henri Vannoppen
Voorzitter van het Verbond voor Heemkunde,

KINDERSPEL EN KINDERLUST

TECHNISCHE GEGEVENS

Formaat: 21 x 16 cm

Omvang: Band 1 770 blz.
Band 2 720 blz.
Band 3 565 blz.
Band 4 675 blz.

Afwerking: gebonden, garen genaaid,
harde koft linnen met goudstempelng,
geplastificeerde wikkel

Verschiijnt: Band 1 Februari 1994
Band 2 September 1994
Band 3 December 1994
Band 4 Februari 1995

Prijs: Band 1 2.000,- fr; nadien 2.500,- fr
Band 2 }
Band 3 } 4.500,- fr; nadien 2.000,- fr per band
Band 4 }

Vóórschrijving tot einde maart 1994

Verzendingskosten 190,- fr per band

Bestelling door storting op rekening
KREDIETBANK 402-8125361-56
GENOOTSCHAP VOOR GESCHIEDENIS EN VOLKSKUNDE
Kattenberg 138 2140 Antwerpen - Borgerhout

Af te halen: Antwerpen Mechelsesteenweg 209
Borgerhout Kattenberg 138

STAMBOMEN

met de heemkring "De Semse"

Tweede lessenreeks Familiekunde

Dinsdag 8 nov: Wat is familiekunde?

Dinsdag 15 nov: Burgelijke stand en parochieregisters als basisbronnen

Dinsdag 22 nov: Andere bronnen voor familiekunde

Dinsdag 29 nov: Genealogische kontaktavond

Dinsdag 13 dec: Genealogische computeravond

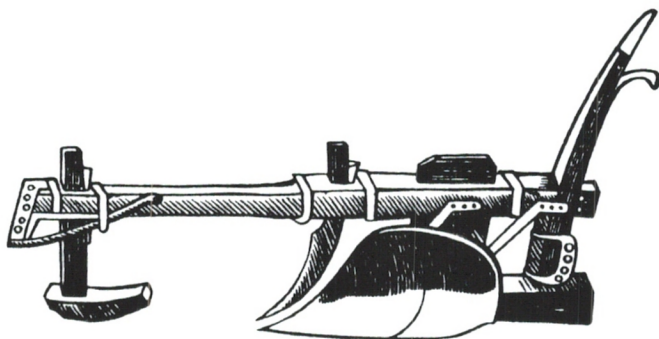
Telkens aanvang om **20 uur** in de cafetaria van de Schranshoeve,
Stijn Streuvelsstraat 92 1980 Eppegem

Wie interesse heeft kan zich nu reeds laten inschrijven bij
Elisabeth Deboeck tel. 015 - 615548

Maximum 30 personen kunnen tot de lessen toegelaten worden.

P. Lindemans

GESCHIEDENIS VAN DE LANDBOUW IN BELGIË

Genootschap voor geschiedenis & Volkskunde v.z.w.

Boekhandel - Uitgeverij

Aanvullingen bij de tweede uitgave (1994) van de
GESCHIEDENIS VAN DE LANDBOUW IN BELGIE
door Ir. Paul Lindemans (1952)

- Woord vooraf
- Wetenschappelijke inleidingen bij de tweede uitgave :
 - . door Prof. em. Herman Van der Wee (K.U. - Leuven)
 - . door Prof. Eric Thoen (R.U. - Gent)
- Aanvullingen en correcties door Paul Lindemans zelf aangebracht tussen 1953 en 1960.
- Kunsthistorische register van vermelde schilders, miniaturisten en graveurs.
- "Hoe leefden onze boeren ?" . Twee artikels van Paul Lindemans zelf :
 - * "De kalenderplaten van het Breviarium Grimani" (1948)
 - * "Het leven op onze pachthoven drie kwart eeuw geleden" (1960)
- "Ir. Paul Lindemans, een Groot Westbrabander, "zondagsschilder", iconografisch tekenaar en historicus van de landbouw" door Marie-Jeanne De Keersmaecker - Lindemans (1993)
- "Leven en Werk van Ir. Paul Lindemans" - bibliographie
(E.S. x d.B.1960)

*

- 24 KLEURAFDRUKKEN, incl. enkele pastels van de auteur zelf.

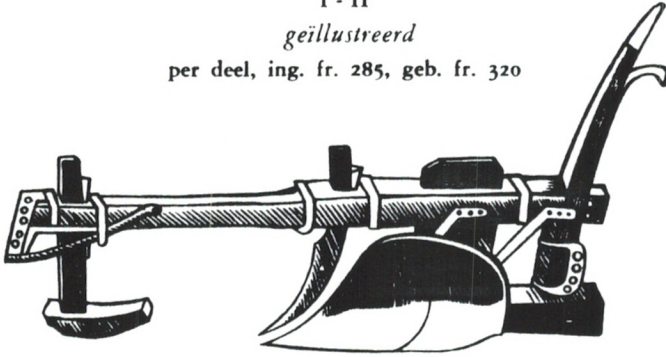
IR PAUL LINDEMANS

GESCHIEDENIS VAN DE LANDBOUW IN BELGIË

I - II

geïllustreerd

per deel, ing. fr. 285, geb. fr. 320

Sedert jaren heeft Landbouwkundig Ir Paul Lindemans zich bezig gehouden met de geschiedenis van de landbouwtechniek in onze streken; de uitkomsten van zijn uitgebreide navorsingen werden in boekvorm samengebracht onder de titel *Geschiedenis van de landbouw in België*. Dit boek zal niet alleen de aandacht wekken van landbouwers en landbouwkundigen, maar al wie belang stelt in de geschiedenis van onze samenleving zal er een onvermoeide schat van nieuwe gegevens in vinden. Wij denken hier niet alleen aan de historici, maar ook aan de beoefenaars van de dialectologie, de toponymie en de folklore.

Dit ongewoon boek, waarin de schrijver de vrucht van zijn opzoekingswerk doorheen honderden oorkonden, pachtbrieven enz. neerlegde, moet als een der schoonste aanwinsten onzer landbouwbibliotheek beschouwd worden.

(Ir J. Swartenbroeckx, N.I.R.)

Dit werk zal door alle intelligente technici van de landbouw met grote dankbaarheid gelezen worden. Daar zijn we wel zeker van. Maar wij durven hier ook de hoop uitspreken dat velen, die niet direct bij de landbouw betrokken zijn er kennis zullen van nemen als van een bijzonder belangwekkende bijdrage tot de algemene cultuurgeschiedenis, tot de geschiedenis ook van ons eigen Vlaamse volk en de Belgische gemeenschap.

(De Standaard)

Het is, voor mij althans, als een wereld die opengaat.

(Vooruit, Boekuil)

Het is een publicatie die, én wat de inhoud én wat de uiterlijke verzorging betreft, glanzend de vergelijking kan doorstaan met alles wat er op dit gebied in het buitenland is verschenen.

(Het Boerenfront)

Genootschap voor geschiedenis & Volkskunde v.z.w.

Boekhandel - Uitgeverij

GESCHIEDENIS VAN DE LANDBOUW

TECHNISCHE GEGEVENS

Formaat: 21 x 16 cm

Omvang: Deel 1 550 blz.
Deel 2 490 blz.

Afwerking: gebonden, garen genaaid,
harde kaft, linnen met goudstempeling,
geplastificeerde wikkel
24 vierkleur-illustraties

Verschijnt: Maart / April 1994

Prijs: voor 2 banden 2.000,- fr

Vóórinschrijving tot einde maart 1994

Prijs nadien 2.500,- fr

Verzendingskosten 220,- fr

Bestelling door storting op rekening
KREDIETBANK 402-8125361-56
GENOOTSCHAP VOOR GESCHIEDENIS EN VOLKSKUNDE
Kattenberg 138 2140 Antwerpen - Borgerhout

Af te halen: Antwerpen Mechelsesteenweg 209
Borgerhout Kattenberg 138

BROCHURES

1986	Herinneringen 1914-1918	150 fr.
1987	De School	250 fr.
1989	De Natuur en de Jacht	50 fr.
1989	De Grote Oorlog	50 fr.
1990	Fanfares en Harmoniën	50 fr.
1991	Kastelendorp - Gouwdag Vlaams Brabant	150 fr.
1991	Domein Schroeters- Hofstade	50fr.
1991	Levenskrans	150 fr.
1992	De Yzerenweg	150 fr.
1993	De Schuttersgilden	200 fr.

verantwoordelijke uitgever: Heemkring " De Semse "
redactie: Gerda De Smet Leopoldstraat 75
1980 Zemst tel: 015/61.04.33